

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת מקץ - ר"ח - חנוכה
ל' כסלו תשפ"ו

שנה כ"ו גיליון אלף רמ"ב
זמני כניסת ויציאת שבת קודש

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
5:52	5:20	4:17	
5:57	5:19	4:03	ירושלים
5:44	5:32	4:13	באר אפרק

פרקים נבחרים וסיפורי הוד
נפלאים ותולדות חיים
מרבית השק'
מתוך הספר החדש
"מגדל דוד"

ביום ראשון ערב חנוכה בשנת תרע"ה, כשהיה הרה"ק רבי דוד'ל זי"ע בברית מילה בשכונת בית ישראל בבית המדרש "ר' לייבעלעך", נכנסו פתאום שני אברכים ובשורה טובה בפיהם: הענגלאנדער [הבריטיס] באו לאלפיהם, רוכבים על סוסיהם עם רומחים בידיהם כמנהגם, והם יורדים מהר שכם. והיה שמחה גדולה בין הנאספים, כי היו אז שנות רעבון רח"ל, וכידוע שהם התחילו לפזר מאכלים בשפע לרוב.

כאשר הגידו בשורה זו להרה"ק רבי דוד'ל, הוא אחז בידיו את הדיקנא קדישא שלו ואמר: "לא על זה קיינו, לא על זה קיינו, הרי הוא טמא ומטומא ויטמא את כל האויר. אלא מה? 'ורווח תשימו בין עדר ובין עדר'. משל למה הדבר דומה, לאשה שאחווה חבלי לידה: השומה מתפלל שיפסקו החבלים, והחכם מתפלל שתוכל לסבול את החבלים ותולד יהא ולד חי". ואמר שוב: "ורווח תשימו בין עדר ובין עדר". כל כך הרבה חיכינו וכל כך הרבה חבלי משיח עברו עלינו, אבל לא על זה חיכינו...

וספר "אוצר ישראל" (ספורים מרבי ישראל הלוי ראזענצווייג מעיה"ק) אות יב, וכתב שהרה"ח רבי הערש אייכלער סיפר זאת לפני אדמו"ר הרה"צ מתולדות אהרן.

הדר נרות שבת וחנוכה

סיפר אדמו"ר הרה"ק רמ"מ זי"ע, שנרות השבת של זקינו הרבי רדצ"ש היו דולקים ביופי מיוחד במינו, ורבים מבני ירושלים היו באים המשיך בעמ"ד

בתשובה על העבר, ואיך שבאה עליהם צרה הלזו, מיד אמרו האחים הקדושים "אבל אשמים אנחנו", ולא חיפשו שום סיבה אחרת לתלות הצרה שנמצאים בה, ואף לא חיפשו חשבונות איך לנקום במלך זה וכדו', אלא מיד פתחו בחשבה"פ ובתשובה באומרים "אבל אשמים אנחנו". ויאמר יהודה וכו' האלוקים מצא וגו' הננו עבדים לאדוני גם אנחנו וגו' ויאמר חלילה לי וגו' ויגש אליו יהודה (מד, מז-זי-ח)

ולכאורה קשה שכאן אמר לו יהודה שכולם יהיו עבדים ליוסף, וכשיוסף לא הסכים רק על אחד מהם אז "ויגש אליו יהודה", ולכאורה הקיל יוסף מעונשם.

והנראה דמיד כשעשו השבטים חשבון הנפש על מה עשה להם ה' ככה, ידעו אשר כל זה הוא בעוון מכירת יוסף, והטעם שבנימין ג"כ היה בצרה זו אע"פ שהוא לא היה כלל במכירה, אלא הוא נטפל ונתפס בעוון אחיו, אבל איך שראה יהודה שכל אלו שהיו במכירה יצאו זכאים בדין ורק בנימין יצא, מיד ידע בבירור שהצרה לא בגלל המכירה, לכן "ויגש אליו יהודה".

מניחו למעלה מוג' טפחים, ומצוה להניחו למטה מוג' טפחים (שו"ע או"ח ס' תרע"א ס"ו)

והנראה דהנה ידוע מפי ספרים וסופרים שכל עניני חנוכה והלכותיה קאי על אלו שעומדים עדיין בחוץ ונמצאים בחשכת הלילה ולמטה מעשרה, אשר עדיין לא דרכו את מפתן פתח בית הקדושה, ע"כ בא מצוות חנוכה להורות שאף הם יש להם תקוה לדחות את החושך לגמרי על ידי האור דנרות חנוכה. וכל מי שיש לו שכל בקדקדו ושב אל ה' בתשובה אמיתית, אז ולבבו יבין ושב ורפא לו.

וכמובא בספה"ק "דברי חיים" להרה"ק מצאנו זי"ע וזלה"ק: "ולכן באמת בחנוכה יכולין לעשות תשובה אפילו על אותן שהן ממעכבי התשובה וכו' אבל בחנוכה שיש עור ממעל, גדול כוח התשובה ואפילו כ"ד דברים (המעכבים את התשובה) יכול לעשות תשובה", עכלה"ק.

הרי לנו דבחנוכה הקב"ה כביכול "לאזט זיך אראפ", לאלו הנמצאים עמוק עמוק בתוך החושך בגיא צלמות בעמקי השאול, ובכל זאת יש להם איזהו נקודת רצון טוב להתקרב אל ה', וזה מרומם בענין שצריך להניחו למעלה מוג' טפחים המרמז על איזהו נקודת רצון טוב, ודווקא בחנוכה אזי בקל לו להתקרב אל ה' ולפול לפני מלך מלכי המלכים כביכול ית"ש ולהתחנן אליו: "אבינו שבשמים הייליגע זיסע טאטע, הייליגע זיסע מלך, תן לנו חנינה ולא נאבד, מה דהוה חוה ומכאן ואילך חושבניה ותיציאנו מחושך ואפילה לאור גדול, ומהיום והלאה נלך רק בדרכיך ונעשה רצונך".

וע"י אלו ההרהורי תשובה מתגלל רחמיו יתברך והוא משפיע רחמים וחסדים ומוציאם מאפילה לאור גדול, ועי"ז ג"כ נשפע לעמך בית ישראל רפואות וישועות בגשמייות ורוחניות.

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

הניסים לישראל הוא משום שהקב"ה ראה את השתוקקותם לקיים מצות השי"ת

בענין קושיית הבית יוסף הק' זי"ע לבאר מה שהקשה הבית יוסף (ב"י טוא"ח ס' תר"ע ד"ה והטעם) למה קבעו חז"ל שמונת ימי חנוכה, והלא ביום הראשון לכאורה לא היה שום נס, משום דבשביל יום אחד היה בו כדי להדליק, ועיין שם מה שתירץ. וכבר האריכו על כך בספה"ק "כאו"א לפי דרכו בקודש. ועיין בספה"ק "קדושת לוי" שתירץ דקביעת היו"ט ביום ראשון הוא זכר לנס ההצלה

הנפשות שהצילו מיד היוונים ומסר גיבורים ביד חלשים וכו', ושבעה ימים אחרים היו"ט הוא על הנס דמנורה שמצאו פך אחד של שמן שדלק שמונה ימים עכתדה"ק עיי"ש.

והנראה עוד לבאר דיום הראשון קבעו ליו"ט, הטעם משום שאף המלחמה הכבירה שהיה לעם ישראל בכלל ובפרט לשבט הכהונה בני אהרן, שנכנסו הרשעים להיכל ופרצו י"ג פרצות וטימאו כל השמנים, ולאחר כל אלו הצרות כשניצחום במלחמה היה עדיין אחד שראוי היה להדליק את המנורה המהורה ולקיים מצוות ה' כדבעי ללא שום קילות והיתרים, ועל דבר זה קבעו ליו"ט ביום הראשון דחנוכה שהיה מי שראוי להדליק, ובשבעה ימים אחרים על נס פך השמן.

*

או יאמר בפשטות דמאחר שראו הכהנים שהיוונים טימאו את כל השמנים ואפי' במקומות המכוסים שהיה מונח שם שמן טהור ג"כ טימאו אותו, ורק פך זה הכירו בו שלא נטמא כלל, ובאותה שעה שטימאו את כל השמנים, מוכרח שהיה פך זה בבחינת רואה ואינו נראה, וזה היו"ט שקבעו ביום הראשון שנעשה פך זה לאינו נראה ולא נטמא השמן שבתוכו.

כל אלו הניסים אשר נעשו להם לישראל הוא משום שהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו הגדולים לעם ישראל ראה את רצונם העז והשתוקקותם לקיים מצות השי"ת, ובפרט אלו המצוות אשר היוונים ימ"ש רצו לבטל מכלל ישראל שהם חודש שבת מילה, וכלל ישראל מסרו את נפשם לקיימם (כמובא במדרשי חז"ל באריכות, עיי"ש) על כן בשכר זאת עשה להם הקב"ה כל אלו הניסים והנפלאות, כן יעשה עלינו ניסים ונפלאות בזמן הזה אמן.

וירא יוסף את אחיו ויכירם ויתנבר אליהם וידבר איתם קשות וגו' (פרשת מקץ מב, ז)

י"ל ענין הנהגת יוסף כלפי אחיו שהתנבר אליהם כ"כ, הוא כדי להמתיק הדינים מעל השבטים, אשר בא עליהם בגין המכירה. ואעפ"כ ידוע אשר עשרה הרוגי מלכות היו כפרה על מכירת יוסף, אך ללא המתקן זו של יוסף כלפי אחיו מי יודע עד היכן היו מגיעים הדברים ה"י.

וזה ג"כ הענין מה דחזינו אצל יוסף כמה פעמים "ויסוב מעליהם ויבך וכו' ויבוא ההדרה ויבך שמה וכו'", שנכנס יוסף לחדרו לבקש ולהתחנן מלפני ה' שיוריד הקיסרוג מאחיו הקדושים שלא יאונה להם שום רע ח"ו.

ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו בצרת נפשנו וגו' (בפרשתן מב, כא)

רואים מכאן דרך הצדיקים אשר בעת צרה אינם מחפשים תירוצים ואמתלאות שונות על מה עשה ה' ככה ותולים סיבת הדבר באחרים. ואכן דרך הצדיקים אשר כל ימיהם הם בחשבון הנפש ועוסקים

נמצאים אנו באמצע ימי החנוכה בנר החמישי, וי"ל שהוא מרמז על תורה כי אכן היו מקומות שנה חמישי היה א געולדיגע פארנעם והיו מקומות בנרות אחרות, ובתורה אי פשיטתים עד אין סוף לכן יש לרמז שנה חמישי מרמז על חמשה חומשי תורה שהוא ענין חנוכה של קבלת התורה בחנוכה, ואור תורה של נר מצוה ותורה אור שהולך יחידו עם נרות החנוכה משום שעל אור הגנון איתא שהבוכ"ע לא רצה שיתשמש בו לכן הלך וגנון לצדיקים והיכן החביאו וגנו, בתורה, א"כ אור הגנון אור שבידקוהו ולכן בחנוכה מאיר אור זה עם אור התורה דאיתא מצדיקים שפירשו שנה חנוכה זה אור הגנון שבאור נר החנוכה מאיר אור הגנון שהוא אורו של משיח, והרי אור תורה זה אור הגנון במילא אחד קשור לרש"י נר מצוה ותורה אור, והוא זמן מיוחד להתעלות בתורה ויש"י ששייך באמת בכל הזמנים ותמיד הוא זמן לזה אך ביהוד בחנוכה מסוגל צו שטייגט בזה.

וייטער עוד ענין בחנוכה שהוא זמן מיוחד לתשובה כדאיתא במעל באר מים חיים שאפי' על דברים שקשה לשוב עליהם בכל ימות השנה אך בחנוכה גם על אלו הדברים מהני תשובה לזכות לתיוקן שלם עליהם כי יש לזכות החנוכה עצם כזה לתקן אף דברים קשים, ויכול כל אחד לשבו אפילו מה, וצדיקים פירשו שזה הענין שלתחילה ההלכה להתליק את נרות החנוכה למטה מעשרה טפחים וכן להדליק על פתח הבית מבחוץ וגם מצותה בצד שמאל של ופתח מזוזה מימין ונר חנוכה בשמאל וגם זמן הדלקתה מתחיל בזמן צאת הכוכבים בחשכת לילה, שכל זה בא להורות שכוח נר חנוכה להאיר אפי' ענינים קשים ומקומות נמוכים וחשושים וכו', ועל זה פירשו שאפי' מי שהוא גאר נידעריג און ויהי הוא בחשכות הלילה וגם הוא בשמאל מרוחק למטה למטה אפי' גם לו מאיר נר החנוכה שיוכל לשוב להתקרב להשי"ת ולזכות לתקן הכל לתיוקן השלם והגמור בס"ד וכמובא שלעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה אך אפי' בחנוכה כביכול השכינה יורדת אפי' למטה מעשרה טפחים להיוושע ברוחניות ובגשמיות, ממילא בחנוכה אפי' הנמוך והשפל ביותר יכול לקבל תיוקו בחנוכה.

ואמנם הגם שכאן שכינה אפי' למטה מעשרה עכ"ז עפ"י הלכה צריך הנר להיות גבוה עכ"פ ג' טפחים מע"ג הקרקע ולכאז צ"ב אם שכינה ממילא יורדת למטה מעשרה שזה יותר מהרגיל כדי להאיר מקומות הנמוכים א"כ למטה לא תרד להאור עוד אפי' למטה מג' טפחים אלא דבר זה בא לרמז שאלו השלעכטע גוים שהם חוטאים ועושים להנעים רח"ל, אלו האפיקורסים על אלו אין מדברים ועליהם מרמז שפחות מג"ט לא יורד זה להאיר שם, אלא ממ' מדברים שמאיר לו אפי' במקום נמוך מי שלפחות רוצה להתעלות והוא מיט א רצון טוב אפי' מעט, ומ"מ הוא רוצה לחפש ולדרוך אחר השכינה הק', לו מאיר האור גם בנמיכותו, ממילא אלו שמחפשים וצר להם על שהם חרוקים מהשי"ת, אפי' שהם חרוקים וכהם שרוקים הם יכולים הם לקבל תיוקם בחנוכה, ועכ"ז עפ"י הלכה בדיעבד יוצא גם בפחות מג' טפחים לרמז שאפי' מי שאין לו שום רצון אפי' שתיקונו יותר קשה שלתחילה א"א בפחות מג"ט עכ"ז אור החנוכה מסוגל להגיע גם אליו ולעורר בו הרצון שהיה ישן אצלו ולעורר בו געגועים וקיסופין להשי"ת להתעלות למעלה מג"ט למקום שיוורדת שכינה בחנוכה להאיר הנשמות והגופים ויזהר לשלימות התיוקם עם כל ישראל אחיו.

וכן מרמז במעל הדברי חיים **מצאנו** ז"ע שביאר ענין זה ע"פ משל מאנשים שגור עליהם המלך ליענש ולהתרחק ממנו ולכן רצונם לבא אל המלך לפיכך אותו ולקבש מחילתו, אבל כיון שהם מנורשים מפני המלך א"כ אפי' אם יבואו על דלתו לבקש מחילה מהמלך עכ"ז טרם יפצו פיהם כבר יגרשוהם שומרי הסף וא"כ מה תקנה יש להם ואיך יוכלו לפיכך ולהתפייס עם המלך והרי אם יבואו ויהיו לבוא יורקו אותם מיד מבית המלך, ואיך יכנסו למלך הרי אין מציאות כזאת, אלא יש זמן שהמלך הרחמן היה נוהג לצאת ממדינתו לסבוב בכפרים ובשווקים ושאר עיירות ומסתכל איך צרי העם ואיך מרגישים וכן הסתובב בכפרים וכן בבתי הסוהר גם היה מבקר, ואז היה זה זמן מיוחד שהאסירים יכלו להפגש עם המלך ואז ממילא יכלו לשתף לפניו בשפלותם ויכלו לומר תן לנו חנינה ולא נאבד, והבטיחו לו למלך שלא ישובו לסורם עוד, והמלך הרחמן שלבו הרחום לא יכול לסבול כאבם מיד מבקש שיהיה בחי' הכתוב ביוסף ויריעהו מן הבור וגילה ויחלף שמלותם ומבקש שישחררום וכן מלמדנו אף הלהנהג כראוי וכדבעי לאשכח' לכוני לסורם וישארו בני חורין כל מימהם לעולם, ממילא לשון' בנמשל הרשב"ע כביכול מטייל און די נידעריגע שאלו תחתיות רח"ל בגילוי גדול וכל אחד יכול לתפוס עצמו ולצעוק לרשב"ע גיוואלד יסע מלך הצילני ולא נאבד שלא יהיה חושך יותר ורוצים לבקש מחילה מהמלך ושופכים נהרות דמעות כמים, והבוכ"ע שרחמנותו עד אין סוף לא יכול

שיחת קודש מרבינו נר מצוה ותורה אור

לסבול צעקתם שלהם שועת עניים אתה תשמע צעקת הדל תקשיב ותושיע של אלו פארביטערטע אסירים, שאפי' שהם בביתער חושך ושואל תחתיות, אך הרשב"ע לא יכול להיות סובל זאת והוא מוציא ורוחצם מעונותיהם ומקרבם אליו ית"ש ויכולים לזכות לתשובה שלימה שאין לה סוף והכל בכוח החנוכה. וירחם המרחם ישמור עלי וע"י.

גם ידוע קושיית הבית יוסף ז"ע למה מדליקין נרות חנוכה שמונה ימים והרי נמצא שמן שמספיק ליום אחד וא"כ היה הנס שבעה ימים האחרים ולמה אנו מדליקין שמונה ולא שבעה ואמנם זה ידוע שיש תירוצים רבים עולם מלא על קושיית הבית יוסף, ויתכן שאפשר לומר שבאמת יש להתעכב ולהתבונן שהנה הרי יוונים היו שנקבצו עלי וכו' ופרצו חומות מגדלי וטבאו כל השמנים רח"ל והם הסתובבו בירושלים ואר"י כבעלי בית ר"ל ועינו את ישראל הק' בגשמיות ובעיקר ברוחניות ותפסום במעורותיהם כשמקיימים מצוות, וכל זה עשו כל זמן שלא באו החשמונאים שעשו ועזרו, אבל עד אז הם עינו את כולם, וממילא קשה שיש להבין הרי הם היו שונאי הקדושה האפיקורסים וגם חזקים ורבים בגשמיות וכמס"כ בתפילה "מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים", והיו ביטערע שונאים ויכלו להחריב את ביהמ"ק וכל הכלים, וא"כ מה טעם ומה הפשט שהשאירו את ביהמ"ק ורק עשו מן הצד שטמאו השמנים וכו' אך את ביהמ"ק הם הותירו על תלו והרי לפי שרעתם היו מהחריבים הבית כלייל ר"ל, אלא הפשט הוא שלא יכלו לעשות זה אפי' אם רצו כי בלביהמ"ק היה כוח קדושה עצום ורב כל זמן שהי' שם השראת השכינה וגם אם ניסו לא הצליחו שאם היו מנסים להכות בגרון או הגרון היה נופל על ראשם והורגם כי לא יכלו, ובזמן הצדיקים החשמונאים בתקופה זאת היתה השראת השכינה על ביהמ"ק והיו ניסים ונפלאות שלא יכלו לעשות כל העולה על דוחם, אך את הפרצות שכן יכלו לידער להצליח זהו בגלל שרח"ל ישראל בימים ההם חלק מהם היו כאלה שלעכטס איירא אלע שלעכטע גוים שמהם התערבו ערב בר ישראל וגמרו ירידה לישראל ר"ל ברוחניות וקיום תומ"צ ה"י שכל זה מגיע מהערב רב שעשו חורבנות בכל דור דור, וביניהם היו כאלה שהיו לא כ"כ על מצב רוחני טוב, וכדוגמא ודרך משל די שלעכטע גוים שם לא היו כ"כ במצב ראוי ומרומם אלא היו נידעריג מאוד, ולכן היה כוח מעט להרוס קצת מסביבי ביהמ"ק, אך להחריבו ממש ולבטל מזבח ומנורה זה לא יכלו בשום אופן, וזאת ראוי אפי' בעיני בשר שמונים להחריב או לא מצליח להם עקב השראת השכינה שם, ולכן נמצא שאף היום הראשון היה נס שזה נס שנשאר ביהמ"ק על תילו והיה היכן להדליק מנורה ונר ראשון ואילו חרב הבית היכן ידליקו הנר הראשון וא"כ שאף הוא נס לכן מדליקין שמונה ימים נר חנוכה ע"ש הנס שנשאר הבית על תילו שהוא נס גם עבורו נר הראשון וכל שמונת הימים וממילא יוצא כך שהחשמונאים מתתיהו ובניו הק' יצאו למלחמת מלחמה ויצאו למלחמה ברה"ג נגד היוונים שרצו להרוס הרה"ג, ואפי' שהיו קושיין קטן אבל ובניו א קליינע משפחה והיו צריכים ללחום עם מיליוני חיילים ואלו הצדיקים היו המועטים ולא היו להם כלי מלחמה, ומהגמרא יצאו למלחמה של מצוה, ולא שהיו מלומדי מלחמה מאז ותממדי ועכ"ז נפלו מהיוונים לפניהם כמו זבובים, והיא א ביטערע מלחמה שייכלו לטבוע רב מצאותם של רובי בעלי חיים עצומים שהביאו היוונים לו מלחמה שהיו שם כ"כ הרבה סוסים ופילים מלומדי מלחמה כדאי כמה שהיו רבים מהפילים המסוכנים שייכלו רב בהניף את הלחור, אך הם הלכו עם השי"ת ובתוקף אמונה נתקיים בהם ה' לי לא אירא ואין לנו השגה בשגב אמונה ובטחון שלהם בהשי"ת שהיה חוש"י כ"כ שעם זה יצאו למלחמה שאין לה שום סיכוי הצלחה בדה"ט ורק ע"י שידעו וחשו שה' עמם לא חשו לכולם ויצאו למלחמה והפקירו א"ע להשי"ת שלא עזבם ועשה להם כל הניסים האלו, ואפי' שאין לנו שום השגה במדרגות שלהם עכ"ז אין לנו אלא רש"י צו שטייגט בתורה ובקדושה וטהרה בעקבותיהם וממילא נמצא שזו הקבוצה הקטנה קויים בהם מש"כ ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך ושורף כל אלופי עשיו וכמו"כ יצאו אלו החשמונאים הק' ונצחו את כל העולם.

ולכן כשנכנסו החשמונאים לתוך בית המקדש וגילו את כל הפרצות שהיוונים הרשעים חוללו, אין תיקון הפרצות ועל זה אמר מרן הוי"ד **רבי מרן מוהר"מ מקהו"ש ז"ע** שלכן אכלים לאטקעס ספגנצור בחנוכה כי זה מגיע מהחילה לאטעס הדתיני תחתיות תחתיות וכו' לתיוקנים שתיקנו החשמונאים בכל הפרצות, וממילא לזכר זה עשו חנוכת הבית ותיקנו הפרצות קוראים למזונות אלו לאטעס, כי ראו איזה ניסים ונפלאות שהיו להם שנכנסו לביהמ"ק וראו שהכל נמצא המזבח ומנורה, ואפי' שעשו לישראל צרות גדולות וטימאו כל הכלים והוצרכו ישראל למנורה חדשה ואפי' שהיוונים הרגישו כבעה"ב עליהם, עכ"ז לא יכלו לא הצליחו להחריבו כמנ ח"ו וראו החשמונאים שבשום אופן לא יכלו הרשעים ליגש למנורה ולמזבח ולכלי הקודש להעלימם או למנוע מהם לעשות מנורה חדשה, וראו די גולדיגע ניסים ונפלאות שיש מנורה ויש היכן להדליק וממילא נס זה של המנורה שיש היכן להדליק וגם זה של כל ביהמ"ק שנשאר על תילו ובעיקר כל הביהמ"ק היה נס לכל, אלא המנורה שהי עיקר

ההדלקה שצריכים להדליקה תמיד כדכ' בבוקר בבוקר בדיטבו את הנרות קסמיה וכו' והטבת המנורה הי' בבוקר והיו עסוקים בשמן זית וממילא יוצא לנו שמיד ביום הראשון חזו בניסים ונפלאות או סאיז דא א נייע הייליגע מנורה, וממילא יוצא שראו גם ביום זה ניסים ונפלאות לכן מטעם זה עושים שמונה ימים בחנוכה כי בשעה שהדליקו המנורה היה להם ניסים ונפלאות גם במנורה וגם בנרות וממילא אין גם ביום הראשון עשו את נס החנוכה וע"כ היום הראשון נכנס אף הוא בניסים ומדליקין לכן אנו ח' ימים, ובה מיושבת היטב קרן הב' הידועה הנ"ל.

*** להלן יו"ד

די הייליגע יסע רבי ישראל מהוסיאטין בן ר' מרדכי פייבוש היה צדיק מופלא עד שכל צדיק הדור אחזו הימנו מאוד והוא היה נכדו הראשון של הרה"ק, וגם הה"ק ר"א מבעלזא ז"ע והרה"ק ר"ש מויעהל ז"ע החזיקו ממנו מאוד ואירע פ"א שבא רבי שלומקיה עם בנו רבי גדלי' משה לבקר את הרבי מהוסיאטין ולאחמ"כ כשצא מויעהל מושם ופזנא דררם שאל הה"ק רבי ג"מ את אביו מה הוא אומר עד ר' ישראל מהוסיאטין ענה לו ר"ש מויעהל בל"ק: די ועסט נישט אז ער פלאקערט ולכו בויער להשי"ת, והיה באמירה זו משום גילוי נסתרות כיון שהוא הה"ק מהוסיאטין היה נוהג מאוד בפשטות והיה מוסתר ומכוסה עד שר"ש מויעהל ראה מה שצריך לראות ואז נדע זה לכולם שכל ימיו הוא בויער לעבודת ה' לבוכ"ע.

מספריים עוד כי בהו"ר היתה עבודה עצומה אצל ר"י מהוסיאטין והנענועים של הלולב היו נמשכים שעות ז"ג שעות עד שעות המאחרות של אחה"צ ולכן כשהיה מסיים כבר היה סמוך ליו"ט של שמחת תורה וממש קודם הזמן היה צריכים לסדר ולהכין ליו"ט, משום שסדר העבודה ארכה אצלו שעות ארוכות, ועכ"ז מאידך מסופר עליו שבעת תפלתו לא היה זו ועכ"ז בכל זאת ראו את סליחו שנתרבה לגמרי כולה לאט דורכגייקט מרוב זיעה ומאמץ שהשקיע בתפילתו אפי' שהיה בלי תנועות חיצוניות של הגוף אלא במאמץ פנימי של נפש רוח ונשמה עד כלות הכוחות, והכל היה בעבודתו הגדולה והמתוקה ואילו יראת ה' שלו ודביקותו בה' אין לנו השגה ולא יכול להיות, ולכן צדיקים החזיקו ממנו עד מאוד.

ולכן אירע שפעם שאלוהו על הנענועים שאורך אצלו שעות רבות, שהרי לפי כוונת הארז"ל היה אמור לסיים הנענועים יותר מוקדם שהרי אין שם כ"כ הרבה כוונות שלוקחים כ"כ הרבה וכו' ואפי' אם מכין כל כוונות הארז"ל היה צריך לסיים מוקדם יותר ובפחות זמן, וענה בפשטות כי מהרבי ממעוררש מקובל כוונות רבות לנענועים והם אכן אורכים שעות ארוכות והכל בדרך מרן הבעש"ט והאר"י הק' וכן מקובל מהמגיד, ואלו הכוונות של המגיד אורכים לו שעות רבות, ולכן לוקחים לי הנענועים זמן כה רב וכל זה ענה בפשטות כמו שאין מה להתפעל מזה לרוב ענותנותו וצדקותו הן מידעתו אלו הכוונות והן מעשייתו אותם מכולם לא התפעל ועצמו ונשאר בשפלותו וכוונותיו לה"י ומאחר שנהג כ"כ בפשטות עם כולם לכן אצלו הסתובבו כולם גם סתם עמך יהודים מת"א שהם היו מושג בפ"ע דער תל אביבער אידן יהודים יקרים ניצולי שואה ברובן מהם חשושים ומהם יותר פשוטים שהיה זה להם טובה עצומה שקירבם והעלם, ומאידך גם אנשי מעלה וגדולי עולם מצאו אצלו את מקומם אחר שזכו והכירו את גדולתו ופ"א התבטא על היותו מקרב יהודים פשוטים שהיה זה בעת שפעם עיניו א לילקע (סיגרי' גדולה) ואמר כי באלו הסיגרי' מחזיק הרבה זמן העש הוא הפסד הרואה נהני עניינו, ואמר בל"ק: אז אויב סאיז א גרוביע צוגערעטל קען זיך האלטן אויכעט אסאך עש אויף דעם, היינו לומר שיהודי גדול עם עבודה גדולה ביכולתו להכיל ולרוםם אפי' פשוטים בחי' אפר וכל זה מרוב אהבת ישראל שלו ודביקותו בהשי"ת וירא"ש שהורה שלו שבהם מי ידמה וישוה לו, ומהכל יש ללמוד בפשטות צו שטייגן און תורה תשובה ומעשי"ט.

ומספריים כי כמה שעות קודם פטירתו בקש בפשטות שיוירדוהו לרחוב העיר, וכשיצא הסביר כוונתו ואמר שהוא חסד לארצות די שיינע וועלט וואס די אייברשטער האט באשאפען, והסתכל בנועם זיו ובחידויות מאוד גדולה על מה שהסתכל ונהנה עד מאוד, אח"כ העלוהו בחזרה לקומת בית החולים ושם אח"כ נסתלק, וכשיספרו זאת להרה"ק רבי אהרן מבעלזא אמר שאין לנו השגה במעשיי המופלאים, אך מכאן ראייה שהוא היה מנהיג הדור.

וזה מעשה אצל הסבא די זיידע רבי מרן מוהר"מ ז"ע א' שהגיע אליו פעם אחד מקרובי מנכדי ר"י מהוסיאטין ז"ע ושאלו מרן למה הגיע עד אליו והרי הוא נכד ההוסיאטינער ויש לו את זקינו וזכותו ולמה הוצרך לבוא אליו, וענה הנכד שטעמו עמו משום שהוא הבחין אצל זקינו הק' הרבי ר"י מהוסיאטין שלא היה מנגיבה עינו כמעט אך עכ"ז הוא זוכר שכשמרן מוהר"מ בא אליו לבקר, הגביה ההוסיאטינער את עינו והסתכל מאוד בדיוק רב עד מרן מלעלוב ולא הסיר עינו הק', ממנו, וכשהיה נכדו למה על מרן הוא נס הגביה עינו להבטיב בו היטב, ענה לו כי רצה לראות איך א ערליכע איד גייט, וכששמע זה די רבי מוהר"מ מהג"ל ענה ברוב ענותנותו שבאמת כיון שהה"ק הג"ל הוא היה צדיק אמת ודבריו עושים פירות א"כ מבוז זה אקוה לה' שאכן סו"ס אזהר להיות ערליכער איד כדבריו הק', וממילא צריך לחזק ולהתחזק שיוזכה לחזור בתשובה כדי שיוכלו להתקיים דברי ר"י מהוסיאטין ובענותנותו חזק מרן עצמו שהשי"ת יעזר שכן יהיה יורקיימו מרבי דברי רבי מהוסיאטין. וזכות כל הצדיקים יגו' עליו אפי' איברי. ע"כ.

השי"ת יעזור וירחם שנוכה לראות כולנו את נרות בית המקדש, וברו"ר זאלן אלע האבן געפילט אלעס גוט ויתן לנו את האור הגנון של נר החנוכה ושל אור השבת קודש ואור של קיום ושמחת התומ"צ ומעשי"ט וגמילות חסדים, אכ"ר.

החסיד נע באי נוחות על 'מיטתו'. אותו הלילה היה קפוא וחשוך מתמיד. וימש חושך – ניתן היה לחוש את החושך הסמיך, כמו ברחובות מצרים במכת החושך. חושך כפול ומכופל הוא, חשב החסיד לעצמו.

בעוד כמה ימים, בערבו של יום ראשון, לכשתכלה הרגל מן השוק, ידליקו מליוני יהודים בעולם את נר החנוכה הראשון, ישבו מול הנרות המרצדות, יביטו בלהב העולה אל-על, ויקשיבו לסיפורי הניסים והנפלאות, בימים ההם ועד לזמן הזה ממש, על ניסך ועל נפלאותך ועל ישועותך.

והוא... דמעה חמה וסוררת התגלגלה במורד לחייו של החסיד. הוא רצה בכל מאודו להעלות את השלחבת, להאיר את נשמתו הנמצאת עמוק בתוך הגלות הסובייטית, יחד עם גופו הכואב והרואב. הוא חש על בשרו ממש, את עומק הגלות הקשה, וכמסתרים תבכה נפשו, משועת לאור וחום יהודי, ואולי גם 'קצת' חסדי.

חושך סמיך מסביבו, וחברי תאו ישינים את שנתם החמופה והמיסרת. הוא נעמד, בשקט, והחל לעשות דרכו מחוץ לתאו, אל הקור הסביבירי הידוע לשמצה. החסיד לא ידע אם הקור הגדול הוא בשל החורף המתחזק והולך, או בשל פחדו הגדול, שזאם יתפס ויצא מחדרו באישון ליל, או שניהם ביחד.

ברוסיה הסובייטית, ידע החסיד, כל טעות קטנה שלך, פירושה מאסר ממושך, אם לא מוות ביריה ל"ע. עכשיו כשהוא נמצא בלב הסכנה, הוא נזכר ביום המר ההוא, שהביאו למאסרו, כמעט להמתתו ביריה!

אותו בוקר הביא בכנפיו בשורה גדולה. אחד החסידים שהתעסק עם הדרכונים הפולניים, בישר לו כי הושג עבורו ועבור בני משפחתו דרכונים שאיתם יצאו הלילה לגבול רוסיה, שם יעברו את גבול הסובייט העליון האכזר, ויפליגו לחוף במטחים.

באותה שעה, שמח החסיד, בישר את הבשורה הטובה לבני ביתו, ובהתרגשות החלו מיד בהכנות חשאיות לאותה יציאה מיוחדת. שמחתו של החסיד, לא רק שלא ארכה זמן, אלא שכמעט עלתה לו בחייו.

בעודו מתקדם אל ביקורת הגבולות, יחד עם בני ביתו, הגיחה – ועד היום הזה בני המשפחה אינם יודעים מהיכן, ואיך ידעה... – מכונית מסחרית שממנה יצאו שניים. השניים לא נראו מאיימים, ולא עשו רושם כי הם מהבולשת הרוסית הכול-יכולה.

הם קרצו לחסיד בעיניהם וביקשו לדבר עמו ביחידות, לא משהוא מיוחד. הוא נזכר כי כשעלה לרכבם, התניע הנהג את רכבו ורס' מהמקום! אשתו וילדיו חזרו לביתם, ובמשך חודשים רבים לא ידעו היכן הוא, האם הוא חי או שמא – מת.

הוא האשם בזיוף דרכונים, בהברחת משפחתו אל מחוץ לגבולות רוסיה, ועוד כמה האשמות שלא הוסיפו לו בריאות... גור הדין היה חד משמעי: מוות! הוגש ערעור, וגור הדין המצמר, 'הומות' ב-10

שנות הגליה ועבודת פרך כסיביר! אנשי הבולשת הרוסית, מחבבי שלמונים ידועים, המירו את 10 השנים ל-3 שנים, תמורת מזומנים רבים...

עכשיו, נמצא החסיד כאן, בסיביר, באמצע לילה קפוא, מחוץ לתאו, תר אחר 'בסיס' לחנוכיתו, ושמן למאור.

החסיד הולך, מתבוסס בשלג, ומישהו תמיד הולך איתו. המישהו, הוא ריבונו של עולם, אב-הרחמים, בכבודו ובעצמו. הוא עכשיו רואה אותו, כמו תמיד, עוקב אחריו, והוא, כביכול, מלא צער ורחמנות, בגין הגלות הקשה והמרה, שעובר החסיד המופלא הזה.

ישנם עוד כמה ניצוצות אחרונים, פכים קטנים, שהחסיד טרם סיים ללקט במקום הנידח הזה. מאז ששת ימי בראשית, ממתנים הניצוצות הללו להיגאל, והנה עכשיו נוצרה הזדמנות נדירה...

גליו בל עמו, גבו זוב דם. גם הנוגשים הרוסיים פעלו כמו מקבילהם המצריים בזמנו. החסיד נזכר במקבילה הזו, מרים עיניו השמימה, ומחויך, וגם כאן, כמו שם, משה רבינו, הרבי, יוציא את כלנו מהגלות, הזה האחרון, באותות ובמופתים, בשליחות של ה'וישב במרומים.

היה נדמה לו שהקור נחלש, שוב אינו מקפיא את גבו, אבל הקור הלך והתחזק, והחסיד הלך והתחמם כי נשמתו התחממה בחום הציפייה לגאולה, וחומה התפשט בכל גופו נפשו ומאורו.

"בעודו מתקדם אל ביקורת הגבולות, יחד עם בני ביתו, הגיחה – ואיך ידעה... – מכונית מסחרית שממנה יצאו שניים. השניים לא נראו מאיימים, ולא עשו רושם כי הם מהבולשת הרוסית הכול-יכולה. הם קרצו לחסיד בעיניהם וביקשו לדבר עמו ביחידות, לא משהוא מיוחד. הוא נזכר כי כשעלה לרכבם, התניע הנהג את רכבו ורס' מהמקום! אשתו וילדיו חזרו לביתם, ובמשך חודשים רבים לא ידעו היכן הוא, האם הוא חי או שמא – מת"

החסיד חזר לחדרו, כדי למצוא שם את האיש המנושם המפיל את חיתתו על כל התא, ער ומחכה לו, לשמוע מדוע יצא אל הקור המקפיה, ומה הצליח להביא עמו מן הכפור... אולי יזכה לטעום משהוא מתוק, או נוזל חריף המבוסס בימות החורף הקרים. אבל, החסיד חזר בידים ריקות, אבל גם בלב שבור.

בעוד כמה ימים חג היהודים, פתח החסיד וסיפר לראש מתבטא של משה, שאין מטה זמנו. כאשר סיים החסיד את דברו חיך הראש. אינו רואה כל בעיה, אמר. את שני הבעלים שנקבל בימים הקרובים נחתוך לשניים, החצי הראשון נחלק בין יושבי התא, ואת החלק השני, כשבתוכו 4 גלירים, יהיו 'כוסיות' ל-4 הימים הראשונים, ובבצל השני שנקבל לעבור יומיים, יהיו 'כוסיות' עד לנר השמיני.

שמן ניקח במשורה מכל יושבי התא, ופתילים נעשה מבגדים מעמר, וכך יוכל היהודי לקיים את ציווי אלוהיו...

הראש, שתמיד 'פונק' על-ידי החסיד, כאשר זה האחרון מעניק לו את כל מאכלי הפינוגים המחולקים בבית-הסוהר – קיים את דברו ולילה לפני ההדלקה הכול היה ערוך ומוכן. החסיד ידע כי ביום המחרת, לכשתכלה הרגל מן השוק, יעלו הנרות, נרות החנוכה, הנרות הללו שהביאו שמחה, אמונה ואפילו התרגשות, בכל הגלויות, בכל מקום שנמצא שם יהודי.

נרות החנוכה יעלו ויעלו את הניצוצות האחרונים, מאותו מקום שהוא 'חרון אף של מקום', וגם הוא יהיה מוכן לקיום היעוד "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את עשיו והייתה לה' המלוכה והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". החסיד נזכר בלילה ההוא, אך מספר ימים, בעודו מחפש, תר אחר משהו שיזיהה בסים לחנוכיתו, בסים לגאולתו הפרטית, ולגאולה הכללית של עם ישראל בכל מקום שהוא.

באותו הלילה, ליל כ"ד בכסלו, התקשה החסיד לעצום עין מהתרגשות. הוא התהפך מצד אל צד מחכה שיאיר השחר, שיעז הבוקר.

השחר החל להאיר, ונשמתו של החסיד האירה באור יקרות, עוד מעט לכשיסיים את תפילתו, יאמר את פרקי התהלים לימי החורש – כ"ד, שהרי היום הוא ערב חג החנוכה. את הפרקי תהילים אמר החסיד בשמחה, כשהוא קופץ והולך הולך וקופץ.

התהילים התאימו למצבו המתרונן, כל פרקי ההלל נאמרים ביום כ"ד לחודש, והוא הרגיש כל מילה כל הברה מדברת אליו, עוטפת אותו ומברכת את כל עם ישראל...

"מן המצר קראת י-ה, עניי במרחב י-ה", הוא מתרונן, "דחה דחתי לנפול, וה' עזרני", הוא נזכר בתחילתו של ליל אמש, "יסור יסרני י-ה, ולמוות לא נתנני", "זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו", נזכר החסיד בטוב המובטח לכל יהודי, שהרי כולם יצאו מהגלות, ואפילו יהודי אחד, אפילו בורים 'המלשין' הסידרתי שמכר את נפשו לשטן הרוסי עבור פת לחם נוספת, יגאל גאולת עולמים...

"כי חלצת נפשי ממוות", מתייפח החסיד מהתרגשות, "את עיני מדמעה, את רגלי מדחי", חילצת אותי רבונו של עולם, רק אתמול בלילה, ממוות – מייאוש מוחלט ההורס כל חלקה טובה, את רגלי חובלת – לא מדחי אל דחי – אלא לעשיית מצווה, לנסות לעשות מצווה, שתאיר את נפשי ונפש אחיי כאן במקום הזה, במקום של חושך ועלמיות. חילצת נפשי, ועכשיו אני כמו נר עם שלחבת יציבה, להאיר לאחיי שופתי לסבל, להוציא אותם מצרה לרווחה ומאפילה לאור גדול...

לעת ערב, כאשר כלתה רגל מן השוק הסביבירי, הדליק החסיד את 'חנוכיתו', כשהוא מברך בדחילו ורחימו והכוונה מיוחדת – "שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה..."

הילולת דצדיקא

יום שב"ק ל' סטל – רבי ועליגאנא גאנז – דיין דק"ק פראג בזמן המהר"ל אחי הצמח דוד (שע"א) רבי אברהם יהושע העשיל הגר הי"ד מראמיטש ב"ר יוסף דוד (תש"ב)

יום א' א' סבת

– אברהם אבינו ע"ה בן תרח ואמתא בת כרנב (ב' קצ"ד) רבי נפתלי חרץ מברעזן ב"ר טוביה יחיאל מיכל – תל' החוזה מלובלין (תר"ה) רבי יואל סג"ל מטבריא ב"ר צבי הירש מהאקא – תל' ר"א מקאליסק (תרנ"א) רבי צבי הירש פרענקל תאומים מפרימיטשלאן ב"ר דוד – תל' חזנות ר"מ מנפמיטשלאן והשרף מטטרליסק (תרס"ז) רבי חיים מקראשנאוויץ ב"ר אליהו מויסקוט – ב' נתיבות משנת צדקת חיים ועוד (תרע"ה) רבי יוסף המעריב מגדולי תלמידי הארי"ז ז"ע (ה"ש) רבי יואל חיים ב"ר משה שמעון בכרך בעל 'חזות יואל' (תס"ב) רבי אברהם משה ב"ר שמחה בונם מפשיסאה (תקמ"ט) בימי זמנן הביא הארי"ז ב' סבת

יום ב' ב' סבת

– רבי יעקב צבי ב"ר יהושע אשר ב' עטרה לראש צדיק מפרימיטש (תרמ"ט) רבי יעקב מלי מחברון ב"ר משה שלמה זלמן משקלוב – חתן ר"ד האמצעי מלובאוויטש (תר"י) רבי משה חיים מאלטשטאט ב"ר אלכסנדר סנדר סאפריין השני מקאמארנא (תרנ"ה) רבי דוד מנסקאלוב ב"ר משה הלברשטאם משינאווא (ת"ש)

יום ג' ג' סבת

– רבי גרשון הענין ב"ר יעקב ליינר מראדזין בעל התכלת (תרנ"א) רבי אליעזר זאב ב"ר חיים מבאטשעטשא – תל' האהבת שלו' ו"ת מקאסוב, והררזיני ועוד (תר"ב)

רבי אברהם מסטרעטין ב"ר יהודה צבי – דגל מתנה יהודה (תרס"ה) רבי מרדכי ב"ר לוי מראדזין (תרס"ה) המקובל רבי חיים שאול הכהן ב"ר אליהו דיוויק ב' איפה שלמה (תרצ"ג) רבי שלום ב"ר שמואל דוקא אב"ד סקאהל (תשכ"ב)

יום ד' ד' סבת

– רבי גרשון חנוך הענין ב"ר יעקב ליינר מראדזין בעל התכלת (תרנ"א) רבי שמואל ברנשטיין אב"ד גראנינגן ואמסטרדם ב"ר ישכר בעריש (תקצ"ט) רבי חיים שניאור זלמן שניאורסון מלאדי ב"ר מנחם מנדל מלובאוויטש הצמח צדק (תר"מ) רבי אברהם אלחנן מקאלאשין ב"ר מרדכי דוד מדאמבראווא (תרמ"ד) המקובל רבי חיים שאול הכהן ב"ר אליהו דיוויק ב' איפה שלמה (תרצ"ג) רבי שלום דוקא אב"ד סקאהל ב"ר שמואל (תשכ"ב)

יום ה' ה' סבת

– נעקח"ש רבי שלמה מולכו הי"ד (ה' רצ"ה) רבי אברהם אלחנן מפלאטש ב"ר יהודה – תל' הקדושת לוי – ברכת אברהם עה"ת והש"ס (תקצ"ה) רבי מרדכי זאב הכהן ב"ר אברהם יהודה לייב שווארץ – אב"ד מאד (תרמ"ט) רבי אהרן מטיטוויב ב"ר צבי מן ה' ה' (תקמ"ט) רבי אברהם יעקב פרידמאן ב"ר ישראל ב' אביר יעקב מסידיגורא – ת"א (תשכ"א)

יום ו' ו' סבת

– רבי יעקב ב"ר יוסף ריישר ב' חק יעקב ועוד (ה' תצ"ג) רבי מתתיהו ב"ר שמואל שטרנשטין מוילנא (תרמ"ז) רבי משה שלום עפשטיין אב"ד פיסטין ב"ר נחמן צבי מקאמארנא (תקע"ט) רבי יחיאל מיכל אב"ד מוש ב"ר מנחם – תל' ר"מ מלעכוויטש (תרנ"ב) רבי מנחם מאניש סאפריין מפעל שטין ב"ר אליעזר צבי מקאמארנא (תרע"ג) רבי אהרן ישעיה אב"ד האדעס ב"ר צבי אביגדור מנאפאקא – תל' ר"א מקאמארנא (תרע"ה) רבי יחזקאל שרגא משינאווא בעל דברי יחזקאל ב"ר חיים מצאנא ב' דברי חיים (תרנ"ט) רבי חיים שלמה הלוי ראטנבערג ב"ר יהושף מקוסין – שמועה טובה (תר"ם) רבי אלטר ישראל שמעון ב"ר יעקב פרלוב מנובומינסק

מגדל דוד

סיפורים מופלאים מדרבנא"ק מלעלוב
המשך מעמ' א'

און מאכן פון דעם א מנורה, וואלט דאך גיווען ריין זילבער ולא גניבת דעת הבריות, אז היה מדליק בזה" [דמנורה המצופה כסף מחזי כשיקרא וגניבת דעת].

קערה הכסף שאברהם

פעם היה הרב היהודי הקדוש מפארשיסחא זצ"ל בלובלין, ואז היה שם גם הרב"ק רבי דוד מלעלוב, וגם הרב החסיד המפורסם מוה"ר משה ווישיגראדער.

ובא איש אחד ונתן להיהודי הקדוש מתנה קערה של כסף, והיה זה שתי שבועות קודם חנוכה. ונהנה היהודי מזה מאד, ואמר שבילילה הראשון של חנוכה אחר הדלקת הנרות הוא יתחיל לאכול בפעם הראשונה בקערה הזאת. **ואחרי** כמה ימים נסעו שלשתם לפארשיסחא, ונתן היהודי הקדוש להרה"ק ר' משה הנ"ל את הקערה של כסף, ואמר לו: תטבול את הקערה הזאת במקווה בכוונה גדולה. והלך רבי משה למקווה וטבל אותה זמן רב, מחמת שרצה לכון כוונות גדולות כמו שיאות לפני הרה"ק היהודי הקדוש זצ"ל.

חב"ת הרה"ק מרן רבי אליעזר מענדיל מלעלוב זיע"א

והנה לרוע מזלו, נפלה הקערה מידו אל המים העמוקים. והוא לא ידע מה לעשות, שידע שהיהודי יקפיד עליו. ופשט מעליו את בגדיו ונכנס למים, והיפש את הקערה זמן רב ולא מצאה, והלך לביתו של היהודי ולא סיפר לו כלום.

אחרי כן הוא שמע שהיהודי אומר שוב שבקערה זו הוא יתחיל לאכול בחנוכה בלילה הראשונה אחר הדלקת הנרות.

ועברו כמה ימים עד ערב חנוכה בבוקר ועדיין אמר היהודי כן, ושוב הלך רבי משה

לראות ביופי הארתם המיוחדת. ואמר: "הנרות הללו מונן עדן היו, שלא מחיוז דעלמא הדין".

אף אורם של נרות חנוכה אצל הרבי רדצ"ש היה מופלא ביותר, וכפי שהעיד על כך נכדו אדמו"ר הרה"ק רמ"מ זי"ע: "דעם זיידנ'ס חנוכה ליכט איז נישט געוועזן א אור פון די וועלט, דער אור פון שבעת הימים וואס מ'האט גזון געווען לצדיקים לעתיד לבוא. מ'האט שוין פראבירט אלע שמנים, און ס'איז אלץ נישט גיווען ווי דאס" ו'האור של נרות חנוכה של הסבא לא היה אור מעולם הזה, זה היה אור משבעת הימים שנגזן לצדיקים לעתיד לבוא. כבר ניסו את כל סוגי השמנים, ואף אחד לא היה בדומה לזה".

יד שנגעה בגוי

סיפר החסיד המפורסם רבי משה חיים דוד'ס הויזמאן, שפעם בחנוכה הגיע לבית אדמו"ר הרה"ק רשנ"ן, וביקש רשות לחוות בהדלקת נר חנוכה של רבינו. אמר לו רבינו שנראה לו שיקח עוד זמן עד שידליק. בינתיים הלך רבי משה לבית המדרש, כדי לומר את המזמורים הנהוגים אחר הדלקת נר חנוכה.

לאחר כשעה שב רבי משה לבית רבינו, וראה שעדיין הוא מסתובב הלך ושוב בחדרו כשפניו להבים ומשפשף את ידיו זו בזו, ועדיין לא הדליק. העיז רבי משה ושאל את רבינו מה הטעם לכך.

נענה ואמר לו רבינו, שהיום הגיע לבקר בשיבת "חיי עולם" מושל ירושלים הבריטי, והוכרח רבינו לתת לו את ידו. ועל כן קשה לו לגשת ולהדליק נר חנוכה ביד כזו שנגעה בגוי.

כך נתעכב רבינו עד סמוך לעלות השחר, ואז הדליק...

*

"זקיני הרה"ק רבי דוד מלעלוב ירושלים נהג ללבוש את השטריימיל בעת שהדליק נרות חנוכה" [ספר "על פי התורה", רי"צ אדלער]

*

אדמו"ר הרה"ק רדצ"ש הדליק נרות חנוכה בכוסות של זכוכית ולא במנורה [וכן נהג נכדו אדמו"ר הרה"ק רמ"מ זי"ע].

*

בימים ההם בזמן שלטון התורכים, היו מטבעות העשויות מכסף טהור כגון "מגידות נפוליאון" וכדו', ואמר הרבי רדצ"ש: "ווען מ'זאל צוגיסן די מטבעות

למקווה לחפש ולא מצא. והוא היה באימה גדולה מאד שמא יקפיד עליו היהודי, אבל מה יכל הוא לעשות.

ויחי בערב קודם תפלת ערבית אמר היהודי עוד פעם כנ"ל. וכששמע עכשיו רבי משה כן, ראה שאין טוב עימו, וגם כבר לא נשאר זמן רב כל כך, והלך הוא שוב למקווה והתפלל שם להשי"ת מעומקא דליבא, ואמר: "רבונו של עולם, עכשיו אני הולך שוב למקווה צוננת מאד במסירות נפש, והכל למען כבודו של היהודי הקדוש שלא יהיה לו עגמת נפש. על כן אני מבקש ממך, שכשאלך עכשיו למקווה שאמצא את הקערה", ועוד תפילות כאלו.

ובאשר הוא הלך למקווה בפעם הזאת, מיד מצא את הקערה. והלך בשמחה להיהודי הקדוש ונתנה לו, והיהודי המתין עליו. ואחרי כן התפלל מעריב והדליק הנרות, ואחרי כן הלכו לסעודה היהודי הקדוש ורבי דוד מלעלוב וגם ר' משה הנ"ל. ובתוך הסעודה התחילו השינים של ר' משה לכאוב מאד עד שהוצרך לילך מהשלחן בחיפזו. וקראו הרה"ק רבי דוד ושאלו מה קרה, ואמר לו שהשיניים כואבין לו. ושם רבי דוד את אצבעותיו על "הזאזשעס" [חניכיים] שלו והוליכן לכאן ולכאן ומיד הוטב לו, וחזר ר' משה אל השלחן.

אחרי כן שאל הרה"ק רבי דוד את היהודי הקדוש מפני מה ציערו כל כך ולא פעל שימצא את הקערה מיד, אלא שיעטרך לילך כמה פעמים למקווה צוננת ויסתכן. ענה לו היהודי: "רציני לידע עד היכן יש לו אהבת ישראל".

ואחרי כן שאל אותו רבי דוד: הייליגער מחותן "יו"ד", מפני מה כאשר יש לכם הקפדה על אחד מישראל, יש לו עונש?

וענה לו היהודי: הייליגער מחותן רבי דוד, הלא מצינו בגמרא גם כן שהיה לאחד הקפדה על חבירו ונענש, כמו "יהיב עיניה ביה" וכו'.

אמר לו הרה"ק רבי דוד: "אפאר וואר שטייט עס אין דיא גמרא [באמת כתוב כן בגמרא], כדי ללמדנו שלא לעשות כן, כי אז גם כן לא היה טוב" [לא היה ראוי לעשות כן], עד כאן לשונו הקדוש. [אמר הכותב: נראה לי להביא ראיה לדבריו הקדושים מהמ"ז באורח חיים סימן תרצ"ה סעיף ב' הלכות סעודת פורים, וזה לשון האורח חיים: "חייב אינש לבסומי בפורי' עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. הגה"ה: ויש אומרים דאין צריך להשתכר כל כך אלא שישתה יותר מלימודו".]

וה"ל המ"ז שם בד"ה "וי"א שאין צריך להשתכר": "והא דאמר רבא בגמ' עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, נדחה מימרא זו כיון שבגמרא מביא על זה דרבה שהמ"ז לר' זירא, שמא מינה מסקנת הגמרא שאין לעשות כן. כ"כ ב"י בשם הר"ן בשם ר' אפרים" עכ"ל, וראיה לדברי הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע. [המעשה הלז סיפר דו"ר הרה"ג הצדיק קש"ת מוה"ר משה יהיאל זצ"ל אבד"ק זאלישימין זיע"א, ששמע מהרה"ה ר' משה הנ"ל בעצמו]. נכתב ע"י ידידנו הרה"ה ר' מתתיהו בראנדווין שליט"א. להשיג הספרים במערכת ובכפל 052-7667563-324-058

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

ברכת מול טוב

לידידנו חוקר והנעלה והמפואר הגה"ה ר' משה זאב לב שליט"א ולבנו ראש התורה הרה"ג ר' אברהם ישעי' לב שליט"א
לרגל שמחת תולדות הנינה - הנכדה בת לחתנו הר"ר אברהם דיל הי"ו
וזמן מול' לחתנו ידידנו הרה"ה ר' אברהם דוד לענעס שליט"א
לשמחת תולדות הנינה - הנכדה בת לבנו חוקר ידידנו הר"ר שלמה לענעס הי"ו
יה"ר שיזכו לרוב נחת ושובע שמחות ונט"ס.

נדב

בעילום שם לזיכוי אלפים
לרגל ימי החנוכה

זכות זאת תעמוד לו בכל מילי דמיטב

לעילוי נשמות

ר' אברהם יהושע העשיל בר' יונה
זצ"ל

נלב"ע א' טבת תשמ"ט
ת נ צ ב ה.

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב